

Domein G HAVO:

Hoofdstuk 2:

Risico bij beleggen & Ondernemen

International Herald Tribune, October 27, 1989. Kal, Cartoonists and Writers Syndicate, 1989.

DRESCHLER.NET

ONDERSTEUNING VOOR
HET VAK ECONOMIE

Koersontwikkeling Apple

- <https://www.google.nl/search?q=koers+apple&oq=koers+apple&aqs=chrome.0.0j69i60j0l4.1609j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

DRESCHLER
ONDERSTEUN
HET VAK ECO

Een bedrijf heeft geld nodig...

- Waarom?
- Wat zijn de verschillende mogelijkheden?
 - *Sparen*
 - *Lenen*
 - *Aandelen*
 - *Obligaties*
 - *Crowdfunding*
 - *Etc.*

Aandelen:

- Ik wordt **aandeehouder**, ik geef geld aan een bedrijf in ruil voor zeggenschap. Ik wordt voor een deel eigenaar van een bedrijf.

DRESCHLER
ONDERSTEUN
HET VAK ECO

Waarom zou ik dat willen?

- Rendement
 - Koerswinst
 - Dividend

Obligaties

- *“een lening opgeknipt in kleine stukjes”*
- Op de obligatie staat hoe groot de schuld is, hoeveel rente je krijgt, en wanneer de schuld wordt afgelost
- Je kan je obligatie aan iemand anders verkopen. Dan krijgt die de rente (coupon)
- <https://www.youtube.com/watch?v=Jj2ZCk8NLYA>

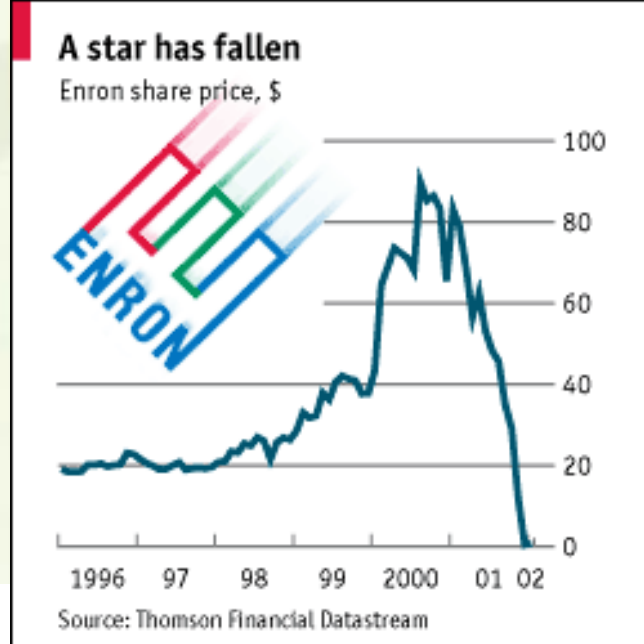
Effecten:

- **Rechten met een financiële waarde:**
 - Aandelen
 - Bedrijfsobligatie
 - Staatsobligatie
- De prijs van effecten is de koers
- Effecten worden verhandeld op de **effectenbeurs**:

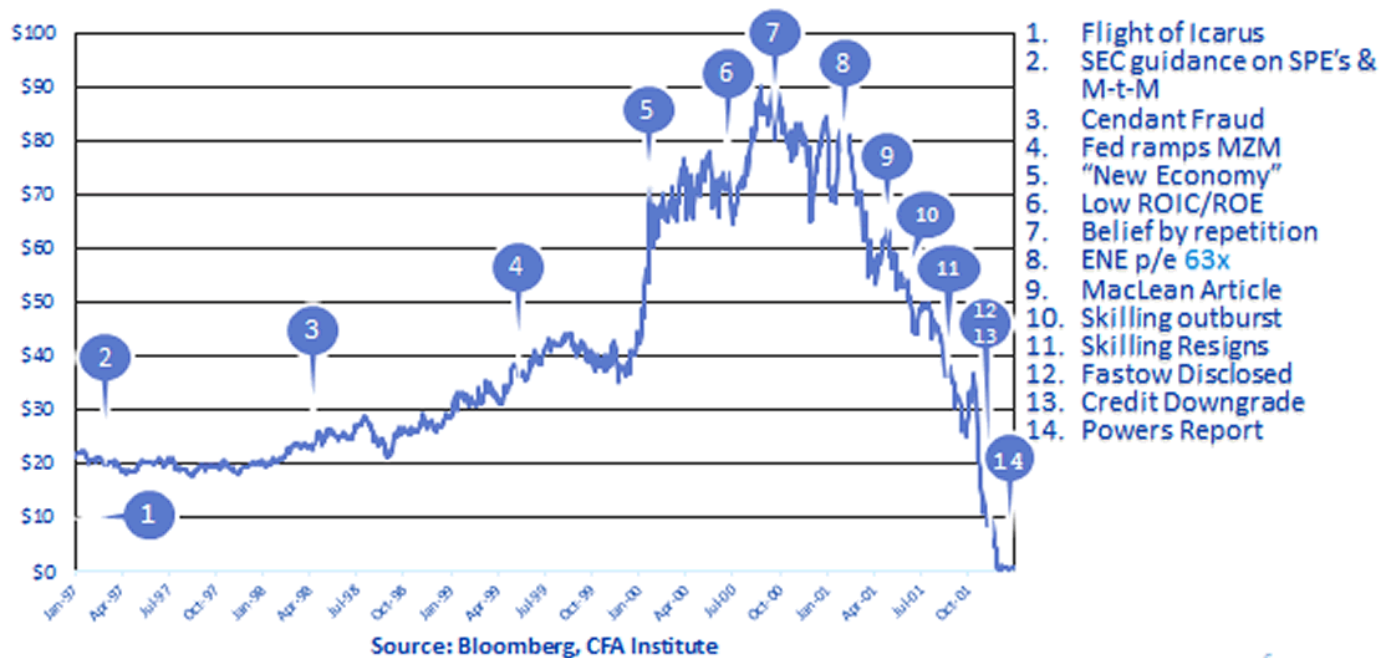

Wat is het risico?

- Risico = kans x schade
 - Kans dat het *misloopt?*

Enron Stock Price

Rendement op aandelen

$$\frac{\text{Dividendopbrengst} + \text{koersresultaat}}{\text{Belegd vermogen}} \times 100\%$$

Opgave 2:

Waarde AH aandelen bij aankoop = € 18,10.

Koers na een jaar = € 3.060 ÷ 180 = € 17.

Koersverlies per aandeel = € 18,10 – € 17 = € 1,10

**Rendementspercentage over belegging =
(€ 0,25 – € 1,10) ÷ € 18,10 × 100% = -4,7%**

Rendement: Ik koop voor €100

• *Aandeel*

- Ik koop aandeel voor €100
- Ik krijg €2, - dividend
- Ik verkoop het aandeel voor €102,-

$$\text{Rendement: } \frac{\text{€2} + \text{€2}}{\text{€100}} \times 100\% = \text{4\%}$$

€100

• *Obligatie*

- Ik koop obligatie met nominale waarde van €100 tegen een koers van 100
- Ik krijg 2% couponrente
- Ik verkoop de obligatie tegen een koers van 102

$$\text{Rendement: } \frac{\text{€2} + \text{€2}}{\text{€100}} \times 100\% = \text{4\%}$$

€100

Rendement: Ik koop voor €100

• *Obligatie 1:*

- Ik koop obligatie met nominale waarde van €100 tegen een koers van **100**
- Ik krijg **2%** couponrente
- Ik verkoop de obligatie tegen een koers van **102**

$$\text{Rend: } \frac{\text{€2} + \text{€2}}{\text{€100}} \times 100\% = \text{4\%}$$

• *Obligatie 2:*

- Ik koop obligatie met nominale waarde van €100 tegen een koers van **110**
- Ik krijg **2%** couponrente
- Ik verkoop de obligatie tegen een koers van **112**

$$\text{Rend: } \frac{\text{€2} + \text{€2}}{\text{€110}} \times 100\% = \text{3,64\%}$$

Effectief Rendement:

• *Obligatie 2:*

- Ik koop obligatie met nominale waarde van €100 tegen een koers van **110**
- Ik krijg **2%** couponrente
- Ik verkoop de obligatie tegen een koers van **112**

$$\text{Rend: } \frac{\text{€2} + \text{€2}}{\text{€110}} \times 100\% = \underline{\underline{\mathbf{3,64\%}}}$$

• *Obligatie 3:*

- Ik koop obligatie met nominale waarde van €100 tegen een koers van **110**
- Ik krijg **2%** couponrente
- Ik verkoop de obligatie tegen een koers van **102**

$$\text{Rend: } \frac{\text{€2} - \text{€8}}{\text{€110}} \times 100\% = \underline{\underline{\mathbf{-5.45\%}}}$$

Rente & effectief rendement

$$\frac{\text{Coupon-opbrengst} + \text{koersresultaat}}{\text{aankoopkoers}} \times 100\%$$

Opgave 6: (per obligatie)

$$\frac{\text{c.opbrengst} = 40 + \text{koersresultaat: } -20}{\text{aankoopkoers } 1020} \times 100\% = 1,96\%$$

Opgave: 9

$$\frac{\text{c.opbrengst} = 20 + \text{koersresultaat: } 175}{\text{aankoopkoers } 500} \times 100\% = 39\%$$

Leg uit:

- Waarom is er een negatief verband tussen de (spaar) rente en de koers van aandelen? (direct en indirect)
- Leg het verband uit tussen een stijging van de (spaar)rente en de koers van bedrijfsobligaties.
- Leg de volgende stelling uit:

Let op
Geld sparen
kost geld €

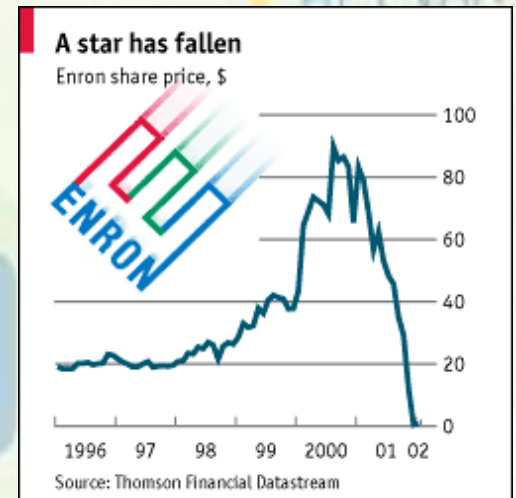

Wat is het risico?

- *Kans x Schade*

- Spaarrekening
- Staatsobligatie
- **Bedrijfsobligatie**
- **Aandeel**

Fokker

Risico's bij beleggen en ondernemen

- ***Als ik ga investeren:***

- Welk risico loop ik dan?
(ondernemingsrisico)

- Hangt af van de bedrijfsvorm

- Waar haal ik het geld vandaan?

- Eigen vermogen
 - Vreemd vermogen

- Bank vraagt wel een **risicopremie...**

- Kan je verkleinen met een **onderpand**

Bron 1 Bedrijfsvormen gerangschikt naar hun kenmerken.

Bedrijfsvorm	Rechtsvorm	Eigenaren	Eigen vermogen (EV)	Aansprakelijkheid voor schulden
Eenmanszaak	Natuurlijk persoon	Er is één eigenaar	EV is in zijn geheel door de eigenaar ingebracht	De eigenaar is geheel verantwoordelijk voor alle schulden
Vennootschap onder firma (vof)	Natuurlijk persoon	Er zijn twee of meer eigenaren	EV is in zijn geheel door de eigenaren ingebracht	De eigenaren zijn geheel verantwoordelijk voor alle schulden
Besloten vennootschap (bv)	Rechtspersoon	Er zijn één of meer eigenaren, vennoten genoemd	EV is in zijn geheel door de vennoten ingebracht	De bv is verantwoordelijk voor alle schulden
Naamloze vennootschap (nv)	Rechtspersoon	Er zijn meerdere eigenaren, aandeelhouders genoemd	EV is in zijn geheel door de aandeelhouders ingebracht	De nv is verantwoordelijk voor alle schulden

Bedrijfsvorm:

- Rechtsvorm (persoon of organisatie)
- Aantal eigenaren
- Inbreng EV
- Aansprakelijkheid voor schulden

• <https://www.youtube.com/watch?v=33qhBSFu8xQ>

